

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 46/2023-37

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Ing. JUDr. Bohumila Hustáka**, súdneho exekútora, Žriedlová 3, Košice, IČO 17 072 735, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou Hopferova s. r. o., Bajzova 2, Košice, IČO 47 254 220, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Martina Hopferová, proti uzneseniu Okresného súdu Michalovce č. k. 7 Er 238/2003-42 z 31. mája 2022 a postupu predchádzajúcemu jeho vydaniu takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ označený v záhlaví tohto uznesenia sa ústavnou sťažnosťou doručenou elektronicky ústavnému súdu 13. septembra 2022 a doplnenou elektronickým podaním so zaručeným elektronickým podpisom 22. septembra 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) č. k. 7 Er 238/2003-42 z 31. mája 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie“), ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie okresného súdu zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Zároveň požaduje priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 200 eur, ako aj náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

2.1. Okresný súd poverením zo 16. júla 2003 poveril sťažovateľa ako súdneho exekútora vykonaním exekúcie na podklade exekučného titulu – rozhodnutia Okresného riaditeľstva Policajného zboru Michalovce (ďalej len „oprávnený“) ČVS: ORP-2-677/DI-1-2000 z 24. novembra 2000. Sťažovateľ vydal 17. februára 2020 upovedomenie o zastavení starej exekúcie a výzvu na úhradu trov starej exekúcie. Oprávnený podal proti upovedomeniu o zastavení exekúcie námietky, ktoré boli 26. marca 2020 predložené okresnému súdu. Okresný súd následne prostredníctvom vyššieho súdneho úradníka vydal 29. mája 2020 uznesenie, ktorým rozhodol tak, že námietkam oprávneného proti upovedomeniu o zastavení starej exekúcie vyhovel a upovedomenie o zastavení starej exekúcie zo 17. februára 2020 zrušil. V odôvodnení citovaného rozhodnutia okresný súd zdôraznil, že uplynutím času malo zaniknúť právo priznané exekučným titulom, a to ešte pred rozhodnou dobou podľa zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ukončení niektorých exekučných konaní“). Uznesením z 25. januára 2022 okresný súd už prostredníctvom sudcu zamietol sťažnosť súdneho exekútora, ktorú podal proti uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom. Toto uznesenie sudcu nadobudlo právoplatnosť 10. februára 2022.

2.2. Následne okresný súd napadnutým uznesením exekúciu zastavil (výrok I) a sťažovateľovi ako súdnemu exekútorovi trovy exekúcie nepriznal (výrok II). Zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. f) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) okresný súd odôvodnil zánikom práva priznaného exekučným titulom.

2.3. S poukazom na § 243j Exekučného poriadku, podľa ktorého je daná možnosť nepriznať súdnemu exekútorovi v exekučných konaniach začatých pred 1. aprílom 2017 trovy exekúcie v prípade, ak sa exekúcia zastavila a existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré takýto postup súdu odôvodňujú, okresný súd nepriznal sťažovateľovi trovy exekúcie. V konkrétnostiach akcentoval, že dôvod zastavenia exekúcie vznikol ešte v roku 2003, pričom od vzniku uvedenej skutočnosti do doby podania návrhu na zastavenie exekúcie, resp. nepodania návrhu súdneho exekútora prešlo značne dlhé obdobie 19 rokov. Okresný súd zastával názor, že boli naplnené dôvody hodné osobitného zreteľa, a to že exekútor nepostupoval v exekúcii v súlade so zákonom, keďže nekonal hospodárne a bez zbytočných prietahov a zároveň nepodal návrh na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 4 Exekučného poriadku (v znení účinnom do 31. marca 2017), podľa ktorého je exekútor povinný predložiť vec súdu bezodkladne po tom, ako nadobudne pochybnosti alebo zistí, že sú dôvody na zastavenie exekúcie alebo čiastočné zastavenie exekúcie.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Podstatou argumentácie sťažovateľa je tvrdenie o tom, že okresný súd sa napadnutým uznesením odklonil od účelu a cieľa sledovaného zákonom o ukončení niektorých exekučných konaní. Napadnuté uznesenie sa vymyká zákonnému rámcu a je založené na nesprávnom právnom posúdení veci, preto je podľa názoru sťažovateľa arbitrárne. Požaduje kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie príslušných zákonov s ústavou a dohovorom.

4. Za zásadnú skutočnosť považuje to, že poverenie na vykonanie exekúcie bolo vydané 16. júla 2003, t. j. v čase, keď síce ešte neuplynula prekluzívna lehota podľa zákona, ale tá uplynula v krátkom časovom intervale už 16. decembra 2003, pričom 17. decembra 2003 došlo k zániku práva oprávneného na vymáhanie predmetnej peňažnej pohľadávky. Okresný súd sa podľa sťažovateľa nevyjadril ku skutočnosti, že prekluzívna lehota uplynula len vo vzťahu k nároku oprávneného, ktorý bol založený v rámci správneho trestania, avšak nie vo vzťahu k trovám exekúcie.

5. Sťažovateľ rovnako zdôrazňuje, že návrh na začatie konania bol podaný oprávneným tesne pred uplynutím prekluzívnej lehoty, čo nemohol ovplyvniť. Riadne vydal upovedomenie o začatí exekúcie, pričom pred vydaním upovedomenia o začatí exekúcie, ako aj potom vykonával úkony smerujúce k zisteniu majetku povinného a vymoženiu dlžnej sumy, a preto nie je daný dôvod, aby náklady s tým spojené znášal sám. Za neakceptovateľné považuje to, aby následky nedbalého konania oprávneného spôsobili, že sťažovateľovi nebude priznaná náhrada trov exekúcie.

6. Podľa sťažovateľa nemôže mať rozhodnutie okresného súdu o zastavení konania, ktoré bolo zastavené priamo zo zákona, žiadne právne účinky. Okresný súd vydal nadbytočné a nezákonné rozhodnutie, ktorým rozhodol o vyhovení námietkam oprávneného a zrušil upovedomenie o zastavení starej exekúcie a následne rozhodol sám o zastavení exekúcie zastavenej zo zákona. K zastaveniu starej exekúcie totiž došlo *ex lege* účinnosťou samotného zákona o ukončení niektorých exekučných konaní, a to 1. januára 2020.

7. V súlade so zákonom o ukončení niektorých exekučných konaní proti upovedomeniu o zastavení starej exekúcie, ktoré bolo vydané v rozpore so zákonom, môže oprávnený podať do 30 dní od jeho doručenia u súdneho exekútora námietku. Sťažovateľ v tomto kontexte namieta, že nie je vôbec daná dôvodnosť a prípustnosť podania námietok, keďže upovedomenie o zastavení starej exekúcie nebolo vydané v rozpore so zákonom.

8. Sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že ústavný súd v obdobnej veci nálezom č. k. II. ÚS 44/2022-41 z 30. marca 2022 vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu a jeho práva na spravodlivé súdne konanie a ďalšími uzneseniami č. k. I. ÚS 331/2022-25 z 9. júna 2022, č. k. I. ÚS 328/2022-23 z 9. júna 2022, č. k. II. ÚS 207/2022-23 z 10. mája 2022, č. k. II. ÚS 235/2022-23 z 24. mája 2022, č. k. II. ÚS 230/2022-23 z 24. mája 2022, č. k. II. ÚS 283/2022-25 z 1. júna 2022, č. k. II. ÚS 271/2022-25 z 1. júna 2022, č. k. II. ÚS 353/2022-23 z 12. júla 2022, č. k. III. ÚS 426/2022-27 z 28. júla 2022, č. k. I. ÚS 418/2022-27 zo 17. augusta 2022, č. k. I. ÚS 419/2022-26 zo 17. augusta 2022 a č. k. I. ÚS 450/2022-27 zo 17. augusta 2022 prijal ústavné sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie.

9. Aj keď suma náhrady trov konania, o ktoré v napadnutom konaní ide, je zanedbateľná, napadnuté uznesenie by mohlo založiť neželanú prax vzhľadom na množstvo návrhov oprávneného podávaných krátko pred uplynutím prekluzívnej lehoty, preto je dôvodná námietka zásahu do majetkových práv. Súdny exekútor má totiž vždy nárok na úhradu trov exekúcie. Sťažovateľ ďalej dôvodil, že ak okresný súd zruší upovedomenie o zastavení exekúcie, nemá právo rozhodnúť uznesením o zastavení exekúcie, ale len tak, že sa exekúcia zastavila na základe zákona o ukončení niektorých exekučných konaní k 1. januáru 2020. Okresný súd preto nemôže rozhodovať o trovách a nemôže zohľadňovať žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa. Nárok na paušálne trovy je totiž

daný priamo zákonom o ukončení niektorých exekučných konaní za splnenia podmienok – uplynutie rozhodnej doby a vydanie upovedomenia o zastavení starej exekúcie. V tomto prípade k účinnosti zákona o ukončení niektorých exekučných konaní nebola exekúcia ukončená inak a rozhodná doba uplynula. Postup, keď súd sám zastaví exekúciu, je v priamom rozpore so zákonom. Ústavný súd podľa sťažovateľa nemôže ignorovať rozhodovanie súdu v priamom rozpore so zákonom. Ústavný súd ani nemá skúmať úvahy súdu, ale prihliadať na dodržiavanie zákonov. Tým, že okresný súd zastavil jedno exekučné konanie dvakrát, nekonal vo veci hospodárne.

10. K námietke o existencii zbytočných prietáhov v napadnutom konaní sťažovateľ zdôrazňuje, že okresný súd mal dostatok priestoru na rozhodnutie o zastavení exekúcie. Z uvedeného dôvodu zanedbanie možnosti zastaviť exekúciu nemôže prenášať na sťažovateľa. Okrem toho sťažovateľ ako súdny exekútor ani nemohol podať návrh na zastavenie exekúcie. Mohol podať len podnet na jej zastavenie.

11. K porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sťažovateľ uviedol, že okresný súd mal dostatok priestoru, času aj možností na rozhodnutie o zastavení exekúcie. Okresný súd ale do 1. januára 2020 nevydal uznesenie o zastavení exekúcie a ani o návrhu na zastavenie žiadneho z účastníkov exekučného konania nerozhodoval (sťažovateľ účastníkom exekučného konania nie je, a teda návrh na zastavenie exekúcie ani podať nemohol – súdny exekútor mohol podať maximálne podnet na zastavenie exekúcie). Okresný súd teda nevydanie svojho vlastného uznesenia o zastavení exekúcie za 19 rokov nemôže prenášať na nikoho iného a už vôbec nie na sťažovateľa.

12. Uplatňovaný nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľ považuje za symbolický. Jeho cieľom v tomto prípade nie obohatenie sa, ale dosiahnutie aspoň čiastočnej spravodlivosti.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na súdnu ochranu, resp. na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru), práva vlastníť majetok (čl. 20 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu), ako aj základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (čl. 48 ods. 2 ústavy) napadnutým postupom okresného súdu a jeho napadnutým uznesením.

14. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

III.1. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením okresného súdu:

15. Sťažovateľ ako súdny exekútor spochybňoval celé napadnuté uznesenie, aj keď vo svojej ústavnej sťažnosti uznal, že proti výroku I napadnutého uznesenia (zastavenie exekúcie) je prípustné odvolanie, ale on ako súdny exekútor nie je oprávnený na jeho podanie (pretože v tejto časti nie je účastníkom konania). Proti výroku II napadnutého uznesenia (trovy exekúcie) odvolanie

nie je prípustné. Napriek tomu sťažovateľ napáda svojou ústavnou sťažnosťou aj výrok o zastavení exekúcie, a to najmä tým, že je nadbytočný, a teda nezákonný. Okrem toho sťažovateľ namieta aj výrok o nepriznaní trov exekúcie, pričom požaduje kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie príslušných zákonných ustanovení s ústavou a dohovorom, keďže je toho názoru, že súdny exekútor má vždy nárok na úhradu trov exekúcie.

16. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti poukázal na nález ústavného súdu (II. ÚS 44/2022), ktorý v obdobnej veci vyslovil porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu, ako aj viacero uznesení okresného súdu, ku ktorým prijal jeho ústavné sťažnosti v obdobných veciach na ďalšie konanie. Sťažovateľ ale opomenul skutočnosť, že významné množstvo jeho ústavných sťažností s rovnakou argumentáciou už ústavný súd odmietol (napr.: IV. ÚS 196/2022, IV. ÚS 198/2022). Pravdou ale zostáva, že o početných ústavných sťažnostiach sťažovateľa rozhodoval ústavný súd odlišne (od právnych názorov III. a IV. senátu, ktoré viedli k odmietnutiu jeho ústavných sťažností, sa odchyľil právny názor II. a I. senátu, ktorý viedol k vyhovneniu jeho ústavným sťažnostiam, pozn.), preto plénum ústavného súdu uznesením č. k. PLz. ÚS 1/2023-14 z 25. januára 2023 na návrh predsedu ústavného súdu rozhodlo o zjednotení právnych názorov senátov. Plénum ústavného súdu v tomto uznesení dalo za pravdu sťažovateľovi, že postup okresného súdu, ktorý zrušil upovedomenie o zastavení starej exekúcie na základe námietky oprávneného podľa § 7 zákona o ukončení niektorých exekučných konaní preto, lebo ešte pred účinnosťou tohto zákona bol daný dôvod na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. f) Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017, nie je správny. Zároveň ale v rovnakom uznesení plénum ústavného súdu konštatovalo, že ani zjavný právny omyl, na základe ktorého bolo zrušené upovedomenie o zastavení starej exekúcie, nie je bezprostredným a konečným zásahom do základných práv sťažovateľa. To odôvodňuje odmietnutie ústavnej sťažovateľa nielen z dôvodu toho, že ústavná sťažnosť je podaná zjavne neoprávnenou osobou, ale aj z toho dôvodu, že je zjavne neopodstatnená, keďže podľa podústavného práva nesprávny právny názor všeobecného súdu nevedie k nezvratnému zásahu do základných práv sťažovateľa. Zjavne nesprávny právny názor namietaných uznesení vo svojich následkoch však nedosahuje ústavnoprávnu dimenziu, ktorá by predstavovala porušenie základných práv sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

17. Ústavný súd ešte podotýka, že ústavná sťažnosť sťažovateľa proti postupu a uzneseniu okresného súdu, ktorým právoplatne zrušil upovedomenie o zastavení starej exekúcie na základe námietky oprávneného v predmetnom exekučnom konaní (7 Er 238/2003, resp. EX 864/2003), bola ústavným súdom ústavným súdom odmietnutá ešte uznesením č. k. IV. ÚS 262/2022-23 z 26. mája 2022.

18. Ústavný súd pripomína, že vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov, resp. iných orgánov verejnej moci už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu alebo inú ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím orgánu verejnej moci sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov

s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov (resp. iných orgánov verejnej moci) sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07, I. ÚS 272/09).

19. Prípady, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva všeobecným súdom má za následok porušenie základných práv a slobôd, sú tie, v ktorých táto nesprávna aplikácia jednoduchého práva je spätá s konkurenciou jednotlivých noriem tohto práva, prípadne s konkurenciou rôznych interpretačných alternatív, v ktorých sa odráža kolízia ústavných princípov, ako aj prípad svojoľnej aplikácie jednoduchého práva. Pojem svojoľne možno interpretovať ako prípady, keď všeobecný súd urobí záver v inom než zákonom ustanovenom a v právnom myslení konsenzuálne akceptovanom význame či bez bližších nerozpoznateľných kritérií (I. ÚS 533/2016). O svojoľli (arbitrárnosti) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne prepel ich účel a význam (III. ÚS 264/05).

20. Uvedené východiská sú podľa názoru ústavného súdu plne aplikovateľné a aktuálne aj vo vzťahu k rozhodovaniu okresného súdu a nepriznaní trov súdnemu exekútorovi ako orgánu verejnej moci pri výkone jemu zverenej kompetencie v rámci súdnej moci.

21. Ústavný súd v prvom rade uvádza, že problematiku náhrady trov konania preskúmava zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o náhrade trov konania pristupuje len za celkom výnimočných okolností (m. m. IV. ÚS 248/08, IV. ÚS 182/09, IV. ÚS 481/2013), a to ak zistí, že rozhodnutím všeobecného súdu (resp. iného orgánu verejnej moci, pozn.) došlo k procesnému excesu, ktorý zakladá zjavný rozpor s princípmi spravodlivého súdneho konania.

22. Otázka náhrady trov konania dosahuje ústavnoprávnu dimenziu tiež vtedy, pokiaľ by bol v procese interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení všeobecne záväzného právneho predpisu zo strany všeobecného súdu obsiahnutý prvok svojoľle alebo extrémneho rozporu s princípom spravodlivosti (napr. v dôsledku prílišného formalizmu), či celkom nedostatočného odôvodnenia vydaného rozhodnutia (I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011, III. ÚS 47/2013, III. ÚS 457/2014, III. ÚS 609/2014), čo nie sú zjavne prípady sťažovateľa.

23. Berúc do úvahy hlavné postuláty, na ktorých je založené rozhodnutie okresného súdu o nepriznaní trov exekúcie, ústavný súd konštatuje, že v nich neidentifikoval prvok svojoľle, ktorý by bol spôsobilý viesť k záveru o porušení označených práv. Okresný súd v dôvodoch svojho rozhodnutia poukázal na konkrétne zákonné ustanovenie (§ 243j Exekučného poriadku), ktoré umožňuje rozhodnúť o tom, že súdny exekútor nemá nárok na náhradu trov exekúcie. Z uvedeného dôvodu je preto tvrdenie sťažovateľa o tom, že súdny exekútor má vždy nárok na úhradu trov exekúcie, ničím nepodložené. Zároveň okresný súd v súlade s príslušným znením zákonného ustanovenia uviedol aj skutočnosti, ktoré subsumoval pod dôvody hodné osobitného zreteľa, na podklade ktorých prichádza rozhodnutie o nepriznaní nároku na náhradu trov exekúcie do úvahy. V tomto smere dokonca identifikoval priamo zákonnou právnou úpravou demonštratívne uvedený dôvod hodný osobitného zreteľa, a to porušenie povinnosti súdneho exekútora postupovať v súlade so zákonom, keďže súdny exekútor nepredložil vec (nepodal podnet) exekučnému súdu na zastavenie v súlade s § 57 ods. 4 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017.

24. Interpretácia a aplikácia príslušných zákonných ustanovení Exekučného poriadku okresným súdom pri rozhodovaní o trovách exekúcie nepredstavujú rozpor so znením, resp. so zmyslom vykladaného normatívneho textu, a preto ich možno označiť za ústavne konformné. Napadnuté uznesenie okresného súdu, ako aj postup predchádzajúci jeho vydaniu sú ústavne udržateľné, pričom okresný súd v napadnutom uznesení jasným a primeraným spôsobom interpretuje aplikované právne normy.

25. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

26. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti namietaného porušenia sťažovateľom označených práv výrokom II napadnutého uznesenia okresného súdu a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

27. V posudzovanej etape exekučného konania, ktorá sa skončila zastavením exekúcie výrokom I napadnutého uznesenia okresného súdu, sťažovateľ ako súdny exekútor nevystupoval ako účastník konania, a preto mu chýba aktívna sťažnostná argumentácia, ktorá je nevyhnutná na to, aby ústavný súd mohol pristúpiť k preskúmaniu ústavnosti zastavenia exekúcie. K porušeniu práv alebo slobôd sťažovateľa totiž môže dôjsť na podklade právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iným zásahom spravidla v konaní, v ktorom bol sťažovateľ účastníkom (resp. stranou). Výnimku predstavuje situácia, ak sťažovateľ nebol účastníkom konania, ale ním mal byť (k tomu pozri napr. sp. zn. IV. ÚS 108/2010 vo veci domáhania sa sťažovateľa priznania postavenia účastníka správneho konania). V predmetnom prípade aj sám sťažovateľ uznal, že vzhľadom na to, že nebol účastníkom konania, nemohol podať odvolanie, ktoré bolo inak prípustné. Sťažovateľ pritom ani netvrdil, že účastníkom tejto etapy exekučného konania mal byť.

28. Vzhľadom na už uvádzané skutočnosti ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti výroku I napadnutého uznesenia okresného súdu a postupu predchádzajúcemu jeho vydaniu podala osoba, ktorá nie je oprávnenou na jej podanie, a preto ju pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým postupom okresného súdu:

29. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, pričom k vytvoreniu stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 10/98, I. ÚS 44/99, IV. ÚS 68/02) alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 86/08).

30. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 116/02, IV. ÚS 637/2013). Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde], pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03), a to bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02, IV. ÚS 103/07, III. ÚS 424/2018). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

31. Sťažovateľ navyše vo svojej ústavnej sťažnosti napokon ani netvrdil, že porušovanie jeho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov ešte trvá, ale iba všeobecne poukázal na konštatovanie, že popri ňom samotnom bol v predmetnom exekučnom konaní dlhodobo nečinný (19 rokov, pozn.) aj okresný súd.

32. Keďže vo veci trov exekúcie okresný súd už rozhodol (napadnutým uznesením okresného súdu, ktoré bolo doručené sťažovateľovi 14. júla 2022) pred podaním ústavnej sťažnosti (22. septembra 2022), k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v čase podania ústavnej sťažnosti už nemohlo dochádzať, a preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde v súlade so svojou stabilnou judikatúrou odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

33. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ako ich špecifikoval v petite svojej ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. februára 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu